

***Особливості п'єси
Івана Котляревського
“Наталка Полтавка”***

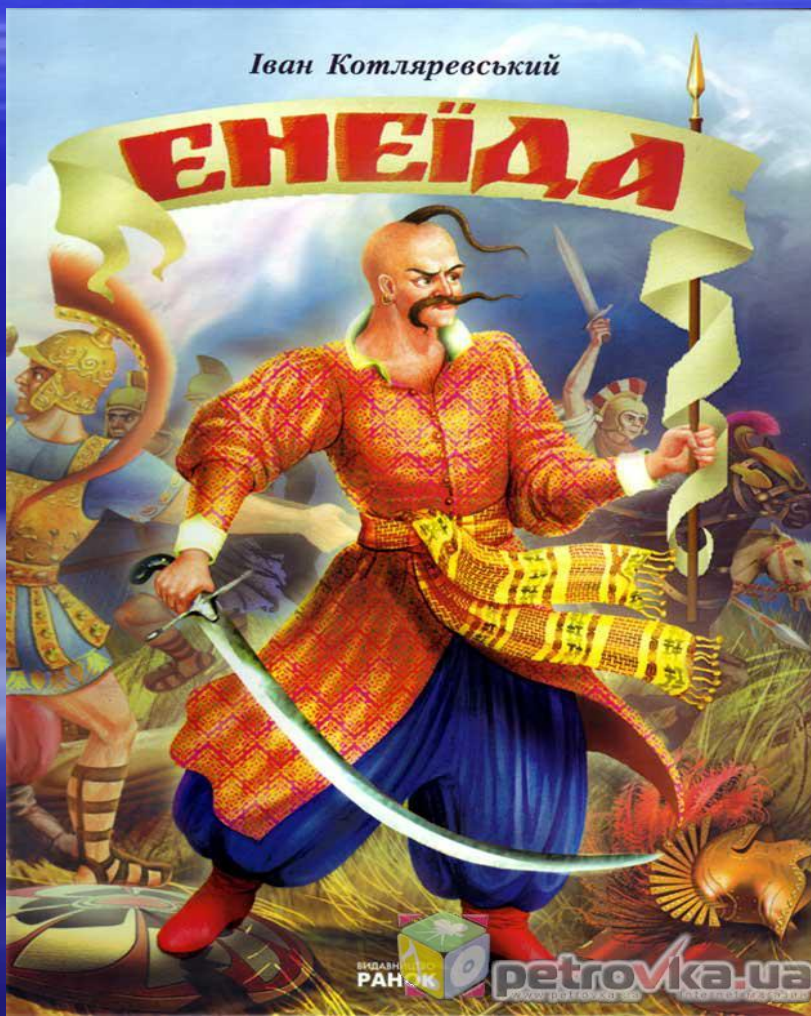
Іван Петрович Котляревський - український письменник, поет, драматург, зачинатель сучасної української літератури, громадський діяч.

**Творчість Котляревського має
основоположне значення в історії
становлення нової української
літературної мови.**

В умовах занепаду всіх різновидів староукраїнської писемної мови його поема «Енеїда», п'єси «Наталка Полтавка» і «Москаль-чарівник», написані на основі живого усного мовлення народу, започаткували новий етап формування літературної мови.

Поема "Москаль-чарівник"

- Була написана у 1819 році. Вперше була поставлена на сцені Полтавського театру. Відомо, що у 1820-их «Наталка Полтавка» та «Москаль-чарівник» з величезним успіхом пройшли в Санкт-Петербурзі в Олександринському театрі та в Малому театрі, що в П

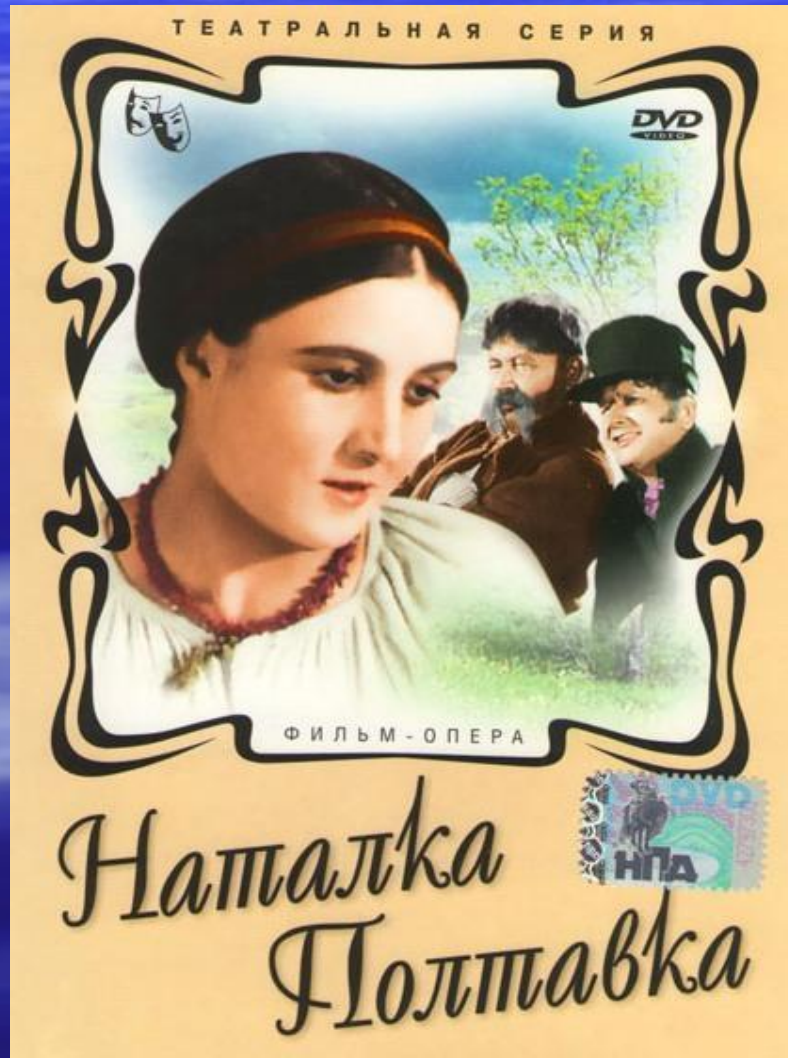
Ця знавча робота допомогла
розкрити історію, з якої
розпочалося формування літературної мови
в Україні, а саме те, як
впливали на неї
історичні події, національні
вимоги — націоналізм, націоналізм, сім
річ війни й ін. Ця робота
вважається і вивчається в школах і
університетах, а також в
науковій літературі. Ця робота
вважається і вивчається в школах і
університетах, а також в
науковій літературі. Ця робота
вважається і вивчається в школах і
університетах, а також в
науковій літературі.

ІВАН
КОТЛЯРЕВСЬКИЙ

“НАТАЛКА
ПОЛТАВКА”

І. Котляревський, який був знавцем
російської та світової драматургії, пише
«Наталку-Полтавку».

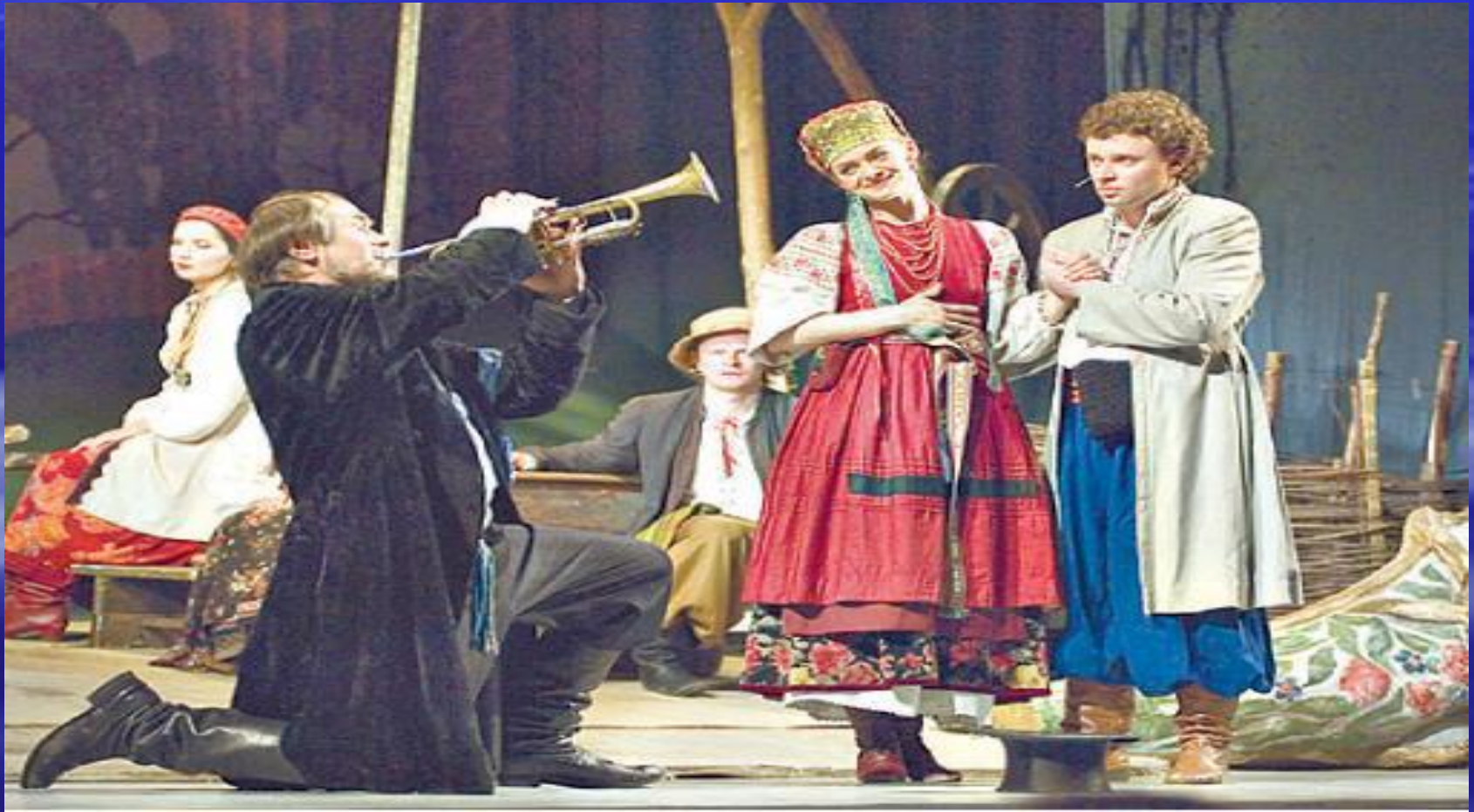

Якщо «Енеїда» І. Котляревського була першим твором нової української літератури взагалі, то «Наталка Полтавка» увійшла у літературу як перший драматичний твір і була одразу ж оцінена театральними діячами, у тому числі відомим російським актором М. С. Щепкіним і близьким до театру великим українським композитором М. Лисенком, що написав до неї музику. З 1819 року ця п'єса не сходить з театральної сцени й досі користується успіхом.

**Поштовхом для написання
"Наталки Полтавки" для
Котляревського стала п'єса "Козак-
стихотворец" О.О. Шаховського, у
якій було зображено тогочасне
українське сільське життя.**

**Основне джерело для написання твору
— життя українського суспільства,
лірично-побутові, обрядові, купальські
пісні, балади.**

Темою п'єси є : зображення життя й побуту українських селян на початку ХІХ ст.; вірність у коханні людей з народу.

Головна ідея: оспівування
духовної величі людини з
народу.

Видатний український актор і драматург
І. Карпенко-Карий називав п'єсу
«праматір'ю українського народного
театру» та відзначав великий
емоційний вплив її на глядачів:
«радість, і горе, і сльози Наталки були
горем, сльозами і радістю всієї зали».

За жанром «Наталка Полтавка» — соціально-побутова драма, глибоко національними характерами й естетичною формою.

**Іван Котляревський визначає жанр
як «опера малоросійська у двох
діях», що передбачає багато
музики, пісень.**

Специфіка жанру полягає у тому, що автор створив перший твір нової української драматургії, у якому поєдналися ознаки сентименталізму та просвітницького реалізму.

Прочитавши твір, я зрозуміла, що п'єсі дійсно притаманні елементи сентименталізму, що розвивався на той час у літературі.

**Так, наприклад, сентименталізм
прослідковується у зверненні до
людських почуттів, змалюванні
їхньої сили й глибини.**

У дусі сентименталізму написано й кінцівку: Возний відмовляється від Наталки, заради її ж блага.

Щодо реалізму, то цей напрям також можна прослідкувати у творі. Це і правдиве відтворення життя українського селянства, побуту народу, прагнень і настроїв героїв, гумористичне і сатиричне забарвлення сцен.

За свідченням сучасників І. Котляревського, письменник використав для сюжету п'єси реальний факт, який мав місце в ті часи.

Але автор був погано знайомий з реальним побутом українців, тому допустився багатьох помилок, через що полтавчани були дуже розчаровані у театрі. Тому Котляревський вирішив виправити це становище, написавши правдиву п'єсу.

На мою думку, широке використання фольклору також дає змогу стверджувати про наявність сентименталізму та реалізму у п'єсі. Фольклорні мотиви відіграли важливу роль, надаючи певну колоритність твору.

Усього в тексті двадцять дві пісні — арії, дуети, тріо, хор — як фольклорного походження («Віють вітри, віють буйні», «У сусіда хата біла»), так і літературного («Всякому городу — нрав і права», «Сонце низенько»).

Я вважаю, що використання великої кількості пісень, музики, обрядів, звичаїв дуже яскраво передають життя і побут простого люду, роблять мову твору надзвичайно виразною та забарвленою, отже можна із впевненістю погодитись, що жанр п'єси саме соціально-побутова драма.

Цей твір побудований просто, дія в ньому розвивається надзвичайно природно, легко, динамічно, відчувається органічна єдність усіх сцен частин.

**Жодну сценку з твору не можна
вилучити, кожна репліка несе
певне ідейно-художнє
навантаження.**

В композиційного погляду важливу роль відіграють, знову ж таки, добре підібрані пісні: вони допомагають глибше і виразніше розкрити характери дійових осіб, сприяють розгортанню основної сюжетної лінії, розвитку конфлікту.

Певну композиційну роль відіграють ремарки – авторські пояснення, зауваження в тексті драматичного твору за ходом дії, про час і обстановку на сцені, поведінку дійових осіб, міміку, жести, інтонацію тощо. В «Наталці Полтавці» вони лаконічні, але досить виразні.

Специфіка жанру «Наталки Полтавки» полягає також у драматургічних особливостях цієї п'єси.

Ці особливості виявляються:

- 1) у динамічному і природному розвитку дії, гостроті конфлікту, що лежить в основі п'єси;
- 2) в умілому застосуванні народного гумору, що іноді переходить в сатиру;
- 3) в широкому застосуванні народних і створених автором пісень;
- 4) в багатстві, барвистості та індивідуалізації

МОВИ.

Наталка Полтавка – перший в новій українській літературі позитивний, реалістично змальований образ жінки-селянки тих далеких часів. Можна сміливо твердити, що це ідеальний образ української селянської дівчини з усіма її чеснотами. В ній – жодної негативної риси, жодного негативного вчинку.

Народжена генієм Котляревського
дівчина з Полтави стала типовим
образом гарної і щиросердечної
української дівчини, і ось вже
майже два століття Наталка не
старіє, а живе і полонить серця
мільйонів людей своєю красою,
добрим характером, глибиною
почуттів, людяною поведінкою,
душевним благородством,
моральною чистотою і нев'янучою,
вічною молодістю.

У 1846 р. одна петербурзька газета писала про надзвичайну популярність п'єси «Наталка Полтавка»:

«Жодна повість, будь-який твір досі не припав так до душі малоросіянам, як "Наталка" І. Котляревського: сотні списків її ходять і тепер ще по всій Малоросії, народ засвоїв пісні, написані Іваном Петровичем, і є багато таких людей, які знають напам'ять усю оперу».

І. Срезневський, перший видавець «Наталки Полтавки», дав таку оцінку твору у передмові до видання «Украинский сборник» (вип. 1, 1838 р.): «Я почав «Украинский сборник» «Наталкою Полтавкою» І. П. Котляревського і, здається, не міг вибрати кращого початку: а) «Наталка Полтавка» була не тільки одним із перших книжно-народних творів України, але і першим збірником пам'яток української народності, зразком для всіх наступних; б) «Наталка Полтавка» мала сильний вплив на вивчення української народності, можна сказати, пробудила його, і до цього часу залишається кращим показником майже всієї важливих особливостей, з якими слід вивчати українську народність».

Список використаних джерел:

- Котляревський І.П. Поетичні твори. Драматичні твори. Листи / І.П. Котляревський / [упоряд. М.Максименко]. – К.: Наукова думка, 1982. – 317 с.
- Котляревський І.Твори / І. Котляревський. – К.: Молодь, 1965. – 322 с.
- Огієнко І. Історія української літературної мови. Ч. ІХ «Доба відродження. Котляревський»
- Полєк В. Дорогами “Наталки Полтавки” / В. Полєк // Жовтень. – 1969. – № 9. – С. 149-152.
- Рання українська драма / Ред. П. Рулін. Київ 1927.